

Nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy
omavalvontasuunnitelma

Alku

NUORISO-
PSYKIATRIA-
KESKUS

Sisällys

Johdanto	3
1.1 Palveluntuottajan perustiedot	4
1.2 Palveluyksikön perustiedot	4
1.3. Palvelut, toiminta-ajatus ja toimintaperiaatteet	4
1.4 Päiväys	7
2. Omavalvontasuunnitelman laatiminen ja julkaiseminen sekä vastuunjako	8
3. Palveluyksikön omavalvonnan toteuttaminen ja menettelytavat	9
3.1 Palveluiden saatavuuden varmistaminen	9
3.2 Palveluiden jatkuvuuden varmistaminen	9
3.2.1 Monialainen yhteistyö ja palvelun koordinointi	10
3.2.2 Valmius- ja jatkuvuudenhallinta	10
3.3 Palvelujen turvallisuuden ja laadun varmistaminen	10
3.3.1 Palveluiden laadulliset edellytykset	11
3.3.2 Toimitilat ja välineet	12
3.3.3 Asiakas- ja potilastietojen käsittely ja tietosuoja	12
3.3.4 Tietojärjestelmät ja teknologian käyttö	13
3.3.5 Infektioiden torjunta ja yleiset hygieniäkäytännöt	14
3.3.6 Lääkehoitosuunnitelma	14
3.3.7 Lääkinnälliset laitteet	14
3.4 Henkilöstön riittävyyden ja osaamisen varmistaminen	16
3.5 Yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja asiakkaan oikeuksien varmistaminen	17
4. Havaittujen puutteiden ja epäkohtien käsittely sekä toiminnan kehittäminen	21
4.1 Toiminnassa ilmenevien epäkohtien ja puutteiden käsittely	21
4.2 Vakavien vaaratapahtumien tutkinta	22
4.3 Palautetiedon huomioiminen kehittämisessä	22
5. Omavalvonnan seuranta ja raportointi	23
5.1 Laadun- ja riskienhallinnan seuranta ja raportointi	23
5.2 Kehittämistoimenpiteiden etenemisen seuranta ja raportointi	23

Johdanto

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta astui voimaan 1.1.2024. Sen mukaan palveluntuottajan on valvottava oman ja alihankkijansa toiminnan laatua ja asianmukaisuutta sekä asiakas- ja potilasturvallisuutta.

Kaikkien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunjärjestäjien sekä niiden sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajien, jotka antavat palveluja useammassa kuin yhdessä palveluyksikössä, pitää laatia toiminnastaan omavalvontaohjelma.

Palveluntuottajan on laadittava jokaiselle palveluyksikölleen omavalvontasuunnitelma, joka kattaa kaikki palvelut, jotka tuotetaan palveluyksikössä tai sen lukuun.

Omavalvontasuunnitelman avulla varmistetaan toiminnan laatua, asianmukaisuutta ja turvallisuutta sekä seurataan asiakas- ja potilastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyyttä.

Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontavirasto Valvira julkaisi 14.5.2024 määräyksen omavalvontasuunnitelman laatimisesta ja seurannasta. Määräyksessä annetaan ohjeistusta suunnitelman sisällöstä.

Keskeiset lähteet:

- ✓ *Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta 741/2023*
- ✓ *Sosiaali- ja terveydenhuollon valvontalain soveltaminen: Sote-valvontalain+soveltamisohje.pdf (stm.fi)*
- ✓ *Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontavirasto (Valvira): Määräys sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajan palveluyksikkökohtaisen omavalvontasuunnitelman sisällöstä, laatimisesta ja seurannasta:
file:///C:/Users/ov060731/Downloads/01_Valvira_maarays_1_2024%20(1).pdf*
- ✓ *Sosiaali- ja terveystieteiden asiakas- ja potilasturvallisuusstrategia ja toimeenpanosuunnitelma 2022–2026 (STM:n julkaisuja 2022:2).*

1. Palveluntuottajaa, palveluyksikköä ja toimintaa koskevat tiedot

1.1 Palveluntuottajan perustiedot

- Nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy
- Y-tunnus: 3188655–3
- Helsinki: Fredrikinkatu 34 A 8 00100 Helsinki
- Turku: Kristiinankatu 5 a 7 20100 Turku
- Vastuuhenkilö: Laura Suomalainen, laura@alkupsykiatria.fi, p. 040 820 1474

1.2 Palveluyksikön perustiedot

- Nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy
- Toimitilat:
  - Helsinki: Fredrikinkatu 34 A 8 00100 Helsinki (3. krs & 5. krs). Talossa on hissi, mutta tilat eivät ole täysin esteettömät.
  - Turku: Kristiinankatu 5 a 7 20100 Turku, 2. krs. Tila ei ole täysin esteetön.
- Palveluyksikön valvontalain 10 §:n 4 momentin mukaisen vastuuhenkilön yhteystiedot:

Laura Suomalainen, lääketieteen tohtori, nuorisopsykiatrian erikoislääkäri •
laura@alkupsykiatria.fi +358408201474

1.3 Palvelut, toiminta-ajatus ja toimintaperiaatteet

- ✓ Nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy tarjoaa laadukasta ja tavoitteellista lastenpsykiatriasta ja nuorisopsykiatriasta arviota ja hoitoa lapsille, nuorille ja nuorille aikuisille. Ensikäynnillä tavataan aina lastenpsykiatria tai nuorisopsykiatria erikoistunut lääkäri, joka tekee alkuarvioinnin ja suunnittelee sopivan hoitokokonaisuuden yhdessä lapsen, nuoren ja perheen kanssa.

- ✓ Nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy:n toimintaa ohjaavat arvot ja periaatteet:

Haluamme tarjota oikea-aikaista ja nuoren tarpeisiin räätälöityä näyttöön perustuvaa nuorisopsykiatrasta arviota ja hoitoa. Toiminta on läpinäkyvää ja potilaslähtöistä.

- ✓ Nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy:n toiminta-ajatuksena on:

Haluamme tarjota oikea-aikaista ja näyttöön perustuvaa nuorisopsykiatrasta arviota ja hoitoa nuorille ja nuorille aikuisille potilaslähtöisesti ja kunnioittavasti.

Toiminnassamme vältämme repaleisuutta ja pois lähettämistä, palvelulupauksessamme lupaamme jokaiselle potilaalle intervention räätälöidysti, potilaan resurssien ja ajankohtainen tilanne huomioiden.

Vaikka hoitosuhde päättyy, Alku Oy:n ammattilaiset ovat jatkossakin konsultoitavissa matalalla kynnyksellä nuoren tilanteen muuttuessa. Nuori potilas on aina etusijalla ja perheen kanssa tehdään mahdollisimman avointa ja laadukasta yhteistyötä ja hoitoa.

Palvelumme keskiössä ovat erikoislääkärijohtoiset alkuarviot, jonka jälkeen potilaat perheineen ohjataan heille sopiviin ja ajankohtaiseen tarpeeseen räätälöityihin palveluihin, joita ovat psykoterapeuttiset tukikäynnit, psykoterapia, psykiatrisen sairaanhoitajan hoito- ja arviokäynnit, toimintaterapeutin hoito- ja arviokäynnit, psykologin tutkimukset, erityisopettajan arviot tai ravitsemusterapeutin arvio.

Erikoislääkäri tapaa potilaan aina ensin, jotta ajankohtainen hoidon tarve saadaan määritettyä ilman viiveitä. Erikoislääkäri valvoo ja seuraa hoitoprosessia koko prosessin ajan.

- ✓ Hoitomuodot valitaan aina yksilöllisesti. Niitä voivat olla esimerkiksi:

-psykiatrisen sairaanhoitajan tukikäynnit

-oireita kartoittavat käynnit (psykiatrisen sairaanhoitaja tai psykologi)

-perheterapeuttiset käynnit
 -vanhempien ohjauskäynnit
 -psykologin tai neuropsykologin tutkimukset
 -erilaiset psykoterapiat
 -ratsastusterapia
 -eritysohjaajan toteuttamat koulunkäyntiarviot
 -arvio ja tuki Kelan tukeman kuntoutuksen käynnistämiseen (esim.
 psykoterapia tai Oma Väylä-kuntoutus)

- ✓ Nuorisopsykiatriakeskus Alku tarjoaa myös Oma Väylä kuntoutusta 16–29-vuotiaille nuorille, jotka tarvitsevat neuropsykiatrisen häiriön vuoksi tukea arjen hallinnassa, sosiaalisissa suhteissa, opinnoissa ja työelämässä. Kuntoutuksessa yhdistyy yksilö- ja ryhmäkuntoutus sekä yksilöllisesti räätälöity tuki kuntoutujan tarpeiden mukaisesti.
- ✓ Tapaamiset järjestetään aina sovitusti joko läsnäpalveluna tai etäpalveluna.
- ✓ Alku Oy:ssä kaikki ammatinharjoittajat toimivat itsenäisinä ammatinharjoittajina. Moniammatillinen toiminta perustuu läpinäkyvään, tasa-arvoiseen ja kunnioittavaan tiimityöhön, jossa erikoislääkärin toteuttama alkuarvio on aina ensimmäisenä prosessissa.
- ✓ Nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy vastaa tiloista, potilastietojärjestelmistä, sähköisiä resepteistä ja (turva) sähköposteista. Ammatinharjoittajat maksavat Alku Oy:lle vuokraa eli prosenttiosuuden potilaalta saadusta korvauksesta.
- ✓ Nuorisopsykiatriakeskus tarjoaa palveluita itse maksaville, mutta myös mm. Kelan päätöksellä
- ✓ Valtakunnallisen palveluntuottajien rekisteriin annetut tiedot ovat ajantasaisia. Tarkistamme ja päivitämme vuosittain (viimeistään 31.3.) omat tietomme rekisterissä sähköisen asiointitilin kautta.

1.4 Päiväys

Omaalvontasuunnitelma on päivitetty vastuuhenkilö Laura Suomalaisen toimesta:

9.10.2025

9.2.2026, muutokset julkaistu 9.3.2026

Omaalvontasuunnitelma on käyty läpi henkilöstön kanssa ja jokainen henkilöstöön kuuluva on tietoinen, mitä Nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy:n omaalvontasuunnitelma pitää sisällään ja miten omaalvontaa toteutetaan arjessa.

Uudet työntekijät perehdytetään huolellisesti myös omaalvontaan.

Omaalvonnin seuranta-asiakirjat erillisenä liitteenä.

2. Omavalvontasuunnitelman laatiminen ja julkaiseminen sekä vastuunjako

Omavalvontasuunnitelma on laadittu Valviran määräyksen (voimassa 15.5.2024 alkaen) mukaisesti. Omavalvontasuunnitelman pohjana on käytetty asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen julkaisemaa mallipohjaa.

Omavalvontasuunnitelma päivitetään vähintään neljän kuukauden välein ja se on julkisesti saatavilla toimipaikan verkkosivuilla sekä nähtävillä vastaanoton tiloissa Helsingissä Fredrikinkadulla sekä Turussa Kristiinankadulla.

Vastuuhenkilönä toimii Laura Suomalainen, joka vastaa suunnitelman päivittämisestä ja toteutuksen seurannasta.

Omavalvontasuunnitelma kattaa kaikki palveluysikössä tuotetut palvelut. Niihin kuuluvat palveluntuottajan omana toimintana tuottama palvelut, palveluntuottajan ostopalveluna ja alihankintana hankkimat palvelut sekä palvelusetelillä tuotetut palvelut.

Omavalvontasuunnitelma ei julkisena asiakirjana sisällä salassa pidettävää / turvaluokiteltua tietoa.

Omavalvontasuunnitelmaa laadittaessa ja päivitettäessä on otettu huomioon palautetieto, joka on saatu palveluysikön palveluja saavilta asiakkailta ja potilailta, heidän omaisiltaan ja läheisiltään sekä palveluysikön henkilöstöltä. Tämä kattaa sekä säännöllisesti kerättävän että muuten saadun palautetiedon. Palautteen saaminen varmistetaan, että jo ensimmäisessä tapaamisissa potilaille ja heidän huoltajilleen annetaan henkilökunnan yhteystiedot ja toivotaan aktiivista palautetta hoitoprosessin kulusta, erityisesti tilanteissa, jossa on haastetta.

Potilasasiavastaavien yhteystiedot ovat potilaiden ja perheiden saatavilla.

Omavalvontasuunnitelman päivittämisessä huomioidaan aina palveluissa, niiden laadussa ja asiakas- ja potilasturvallisuudessa tapahtuvat muutokset. Omavalvontasuunnitelman aiemmat versiot ovat vastuuhenkilön säilössä.

Nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy:ssä varmistetaan henkilöstön omavalvonnan osaaminen ja sitoutuminen jatkuvaan omavalvontasuunnitelman mukaiseen toimintaan säännöllisillä keskusteluilla ja tiimeillä. Henkilöstöä tiedotetaan ajantasaisesti muutoksista.

3. Palveluyksikön omavalvonnan toteuttaminen ja menettelytavat

Lain sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta 741/2023 mukaisesti Nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy:n vastuuhenkilö ohjaa käytännössä vastuualueensa palvelutoimintaa ja valvoo sen laatua jatkuvasti. Vastuuhenkilö varmistaa, että palvelut täyttävät niille asetetut laatuvaatimukset ja että nämä vaatimukset säilyvät jatkuvasti riippumatta siitä, missä palveluja tarjotaan.

Nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy:n henkilöstö on sitoutunut noudattamaan omavalvontasuunnitelmaa ja varmistamaan omalla toiminnallaan sen, että palvelu on laadukasta ja se toteutuu sovittujen menettelytapojen mukaisesti. Toiminnan turvallisuutta ja laatua varmistetaan ajantasaisilla toimintamalleilla, koulutuksella ja asiakaspalautteen seurannalla.

Omavalvonnan toteuttaminen on jokaisen työntekijän vastuulla ja osa päivittäistä työtä. Se sisältää potilaille tarjottavan palvelun saatavuuden, jatkuvuuden, laadun, turvallisuuden, yhdenvertaisuuden ja osallisuuden arviointia sekä kehittämistä.

3.1 Palvelujen saatavuuden varmistaminen

Oikea-aikainen, yhdenvertainen ja tosiasiallisesti saavutettavissa oleva palvelu on oleellista potilaan yksilöllisen tarpeen mukaisesti, jotta hänen tilanteensa ei huonontuisi.

Nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy:ssä reagoidaan yhteydenottoihin nopeasti eikä palvelunt aloitusta pitkitetä. Kelan päätösten saavuttua ensimmäinen yhteydenotto tehdään viipymättä.

Käytössä on mm. sähköinen ajanvarausjärjestelmä, joka mahdollistaa sujuvan ja nopean hoitoon pääsyn, minimoiden odotusajat ja varmistamalla hoidon jatkuvuuden. Pääasiallisesti palveluita tarjotaan arkisin, myös ilta-aikoja on saatavilla.

3.2 Palvelujen jatkuvuuden varmistaminen

Palvelun jatkuvuus muodostuu hoidon erillisten osien toimivasta kokonaisuudesta. Jatkuvuus voi liittyä esimerkiksi pitkäaikaiseen hoitosuhteeseen, hoidon järjestämiseen ja tiedon kulkuun.

Hoido muodostuu moniammatillisten työntekijöiden yhteistyönä, erilaisista tutkimuksen ja hoidon menetelmistä tai elementeistä. Jokaisella potilaalla on aina hoidosta vastaava ja/tai hoitoa koordinoiva työntekijä. Hoidon jatkuvuuden varmistamiseksi Nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy:ssä panostetaan ajantasaisiin asiakas- ja potilaskirjauksiin ja henkilöstön väliseen henkilökohtaiseen tiedonantoon esimerkiksi tiimipalaverissa.

Hoidon jatkuvuutta turvataan henkilöstön saumattomalla yhteistyöllä, yhteistapaamisilla ja verkostoyhteistyöllä. Palveluiden jatkuvuuden varmistamiseksi tehdään verkostoyhteistyötä muiden asiakkaan / potilaan hoidon kannalta olennaisten verkostojen kanssa

3.2.1 Monialainen yhteistyö ja palvelun koordinointi

Nuoruusikäisen kohdalla on tärkeää huomioida nuoren kehitysympäristöt sekä tiedontuottajina että kuntoutumisen tukijoina. Nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy:ssä hoitoa toteutetaan yhteistyössä alaikäisen asiakkaan / potilaan huoltajien ja tarvittaessa muiden perheenjäsenten kanssa. Myös täysi-ikäisten nuorten hoidossa pyritään yhteistyöhön asiakkaan / potilaan perheen kanssa. Yhteistyötä tehdään sovitusti ja tarvittaessa myös nuoren muiden verkostojen kanssa.

Tiedonsiirtoon tarvitaan aina potilaan kirjallinen lupa. Tekstit menevät Kanta-arkistoon, mikäli niitä ei ole estetty näkymästä. Nuorten kohdalla arvioidaan aina yksilöllisesti sekä täysi-ikäisen että erityisesti alaikäisen kyky päättää omasta hoidosta ja tiedonsiirrosta. Tieto kirjataan aina potilastietojärjestelmään.

Jokainen työntekijä on velvollinen tekemään lastensuojeluilmoituksen, mikäli herää vakava huoli potilaan hyvinvoinnista ja mahdollisesta sosiaalihuollon palvelujen tarpeesta.

3.2.2 Valmius- ja jatkuvuudenhallinta

Nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy:n valmius- ja jatkuvuudenhallinnasta sekä valmius- ja jatkuvuussuunnitelmasta vastaava henkilön on Laura Suomalainen, laura@alkupsykiatria.fi

Valmiussuunnitelmat ovat oleellinen osa häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumista.

3.3 Palvelujen turvallisuuden ja laadun varmistaminen

Nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy:lle on erityisen tärkeää, että tuotettavat palvelut ovat asiakkaille ja potilaille turvallisia sekä laadukkaita. Tavoitteena on minimoida ”poislähtämisen kulttuuri”, ottaa vastuu hoidon kokonaisuuden suunnittelusta ja toimia luotettavana ja turvallisena tukiverkkona hoidon alusta loppuun juuri niin kauan kuin tarvetta on. Tavoitteellisen ja näyttöön perustuvan hoitomme tarkoituksena on auttaa lasta ja nuorta pääsemään takaisin kiinni tavalliseen, turvalliseen elämäänsä.

3.3.1 Palveluiden laadulliset edellytykset

Nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy:n palveluiden kokonaislaatu muodostuu tuotettavan hoidon ja palvelun turvallisuudesta. Palvelu ja turvallisuutta edistävät toimet perustuvat näyttöön, Käypä hoito -suositukseen sekä kansalliseen ohjaukseen ja sääntelyyn. Toiminta nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy:ssä on aina potilaslähtöistä.

Asianmukaiset tilat, välineet ja tietojärjestelmät sekä osaava ja toimintayksikön omavalvontaan sitoutunut henkilöstö ovat keskeisiä tekijöitä palvelujen laadun sekä asiakas- ja potilasturvallisuuden varmistamisessa.

Nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy:ssä tuotetaan korkeatasoista ja potilaslähtöistä hoitoa. Työntekijät valitaan huolellisesti ja heidän osaamisensa varmistetaan ennen aloittamista. Nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy:n vastuhenkilö perehdyttää jokaisen ammatinharjoittajan henkilökohtaisesti ennen kliinisen työn aloittamista. Jokaisen ammatinharjoittajan tutkintotodistukset ja Julkiterhikki tarkistetaan ennen ammatinharjoittamisen aloittamista. Jokaiselta ammatinharjoittajalta vaaditaan vähintään viiden vuoden työkokemus nuorisopsykiatrisessa erikoissairaanhoidossa.

Nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy:n toimintojen riskienhallinnasta vastaa vastuhenkilö. Potilas- ja työturvallisuutta huomioidaan ja kehitetään jatkuvasti mahdollisten riski-ilmoitusten ja riskiarviointien myötä. Myös valvontalain 29 § mukainen ilmoitusvelvollisuus auttaa kiinnittämään huomioita työssä mahdollisesti ilmeneviin epäkohtiin.

Asiakkaiden ja potilaiden antama suullinen ja kirjallinen palaute huomioidaan myös, ja niistä keskustellaan yksiköiden kokouksissa. Mahdolliset kehittämistoimet kirjataan omavalvonnan seurantaan ja tarvittaessa päivitetään omavalvontasuunnitelmaa.

Nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy tarjoaa myös etäpalveluita. Digitaalisia palveluja voidaan tarjota potilaille, joilla on riittävät valmiudet siihen. Nämä arvioidaan aina yksilöllisesti ja tilannekohtaisesti. Esimerkiksi Oma Väylä kuntoutuksessa on mahdollista totettaa 13/20 tapaamisesta etäyhteydellä, jos nuori näin itse toivoo. Tietyt asiat ja tapaamisen hoidetaan kuitenkin aina kasvatusten ja vastaanotolla. Etätapaamisissa käytetään aina tietoturvallisia kanavia. Etäyhteyden alussa on aina varmistuttava asiakkaan / potilaan henkilöllisyydestä.

3.3.2 Toimitilat ja välineet

Nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy:n toimitilat sijaitsevat Helsingin keskustassa Fredrikinkadulla sekä Turussa Kristiinankadulla. Tilat sijaitsevat hyvien julkisten kulkuyhteyksien päässä. Myös omalla autolla on mahdollista saapua toimitiloihin. Nuorisopsykiatriakeskuksella ei kuitenkaan ole erikseen asiakaspysäköintiin varattuja pysäköintipaikkoja.

Nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy:n toimitilat Helsingissä ovat rakennuksen sekä kolmannessa että viidennessä kerroksessa, jonne pääsee hissillä. Tilat eivät kuitenkaan ole täysin esteettömät eikä inva-wc:tä ole. Turussa toimitilat ovat toisessa kerroksessa. Tilat eivät ole täysin esteettömät.

Tilojen sisustuksessa on huomioitu toiminnan luonne. Tilat ovat hyvin kauniit ja värimaailma on rauhoittava. Tiloissa on tarjolla useammassa paikassa mm. vettä ja karamelleja. Tiloissa on useita pisteitä käsienpesua varten. Jokaisessa huoneessa on käsidesinfiointiainetta ja maskeja tarjolla.

Turvallisuusasiat ovat myös huomioitu huonekalujen sijoittelussa. Potilashuoneet on suunniteltu niin, että henkilökunnan poistuminen on esteetöntä vaaratilanteessa. Työtiloissa ei säilytetä teräviä esineitä tai lääkkeitä. Potilasasiakirjat ovat pääsääntöisesti sähköisessä muodossa, lisäksi psykologien tutkimusaineistot säilytetään asianmukaisesti lukituissa kaapeissa määräysten mukaisesti.

Tiloissa on sammutuspeite. Siivousaineet säilytetään lukollisessa kaapissa. Toimitilojen perusteellinen siivous toteutetaan kerran viikossa (mm. pintojen ja lattioiden pyyhkiminen ja desinfiointi). Tiloihin pääsee soittamalla ovisummeria, jonka työntekijä kuittaa. Tilat lukitaan älyavaimilla ja laitetaan yöksi takalukkoon. Tiloissa vältetään työskentelyä yksin.

3.3.3 Asiakas- ja potilastietojen käsittely ja tietosuoja

Asiakastietolain 7 §:n mukainen johtaja, joka vastaa palveluyksikön asiakastietojen käsittelystä ja siihen liittyvästä ohjeistuksesta on Nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy:ssä Laura Suomalainen.

Tietosuojavastaavana toimii Sanna Partanen, perustajaosakas, info@alkupsykiatria.fi, p. 0405577002 Alkun tietosuojavastaava seuraa, että organisaatiossa noudatetaan tietosuojasäännöksiä ja rekisterinpitäjän tai henkilötietojen käsittelijän toimintamenettelyjä.

Kaikki potilasasiakirjat ovat pääsääntöisesti sähköisessä muodossa (Diarium), lisäksi psykologien tutkimusaineistot säilytetään asianmukaisesti lukituissa kaapeissa määräysten mukaisesti. Kaikkien ammatinharjoittajien sekä muiden työntekijöiden kanssa tehdään erillinen sopimus henkilötietojen käsittelystä sekä salassapidosta. Asiat käydään vielä huolellisesti läpi perehdytyksessä. Samoin kuin ajantasaiset asiakas- ja potilastietojen käsittelyä ja kirjaamista koskevat ohjeet.

Vastuuhenkilö varmistaa, että työntekijöillä on tiedossa ja käytössä ajantasaiset henkilötietojen suoja koskevat ohjeet. Jokainen toimintayksikön työntekijä vastaa omalta osaltaan tietosuojan ja tietoturvallisuuden toteutumisesta tietoturva- ja tietosuojapolitiikan lainsäädännön sekä muiden yksikköä koskevien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Henkilöstön käyttöoikeudet potilastietojärjestelmässä perustuvat koulutuksen mukaisiin ammattioikeuksiin.

Jokainen työntekijä käyttää omia tunnuksiaan kirjautuessaan koneelle ja potilastietojärjestelmään. Nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy:ssä ei ole yhteistunnuksia käytössä. Turvasähköpostia on myös käytössä.

Jokaisen työntekijän velvollisuus on tunnistaa ja välittömästi ilmoittaa tietoturvapoikkeamista ja henkilötietojen tietoturvaloukkauksista vaaratapahtumien ilmoitusjärjestelmässä. Akuuteissa tilanteissa, kuten haittaohjelman ilmetessä tai salasanan väärinkäytöksen yhteydessä, havainnut ottaa välittömästi yhteyden tietosuovaltuutettuun sekä vastuuhenkilöön.

Henkilötietojen tietoturvaloukkauksesta täytyy ilmoittaa valvontaviranomaiselle, jos loukkauksesta voi aiheutua riski luonnollisten henkilöiden oikeuksille ja vapauksille. Suomessa valvontaviranomaisena toimii tietosuojavaltuutetun toimisto.

Henkilötietojen tietoturvaloukkauksesta on ilmoitettava tietosuojavaltuutetun toimistolle ilman aiheutonta viivytystä ja mahdollisuuksien mukaan 72 tunnin kuluessa siitä, kun rekisterinpitäjä on tullut tietoiseksi tietoturvaloukkauksesta. Ilmoituksen voi tehdä sähköisesti: [Ilmoitus tietoturvaloukkauksesta | Tietosuojavaltuutetun toimisto](#)

Henkilötietojen käsittelijän tulee ilmoittaa tietoturvaloukkauksesta ensin rekisterinpitäjälle, jollei ole erikseen sovittu, että käsittelijä voi ilmoittaa tietoturvaloukkauksista suoraan tietosuojavaltuutetun toimistolle. Vastuu ilmoituksen tekemisestä säilyy kuitenkin rekisterinpitäjällä.

3.3.4 Tietojärjestelmät ja teknologian käyttö

Nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy:n toimitiloissa ei ole kameravalvontaa. Tietojärjestelmien osalta Nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy käyttää ainoastaan sellaisia järjestelmiä, jotka täyttävät asiakastietolain mukaiset vaatimukset. Käytössä on Diarium, joka on käyttövarmuudeltaan ja tietoturvaltaan korkealaatuinen, ja se löytyy Valviran tietojärjestelmärekisteristä. Henkilöstöä koulutetaan säännöllisesti järjestelmän käytössä ja tietoturvakäytännöissä, jotta varmistetaan asianmukainen ja turvallinen käyttö.

Asiakastietolain mukainen tietoturvasuunnitelma on laadittu ja sitä päivitetään säännöllisesti. Vastuhenkilö vastaa tämän suunnitelman toteutumisesta ja ajantasaisuudesta yhdessä tietosuojavastaavan kanssa. Tietoturvasuunnitelmassa määritellään tarkasti, miten tietoturvasuus taataan ja miten mahdollisiin tietoturvaloukkauksiin reagoidaan.

Tietoturvasuunnitelma on ajantasainen ja se on päivitetty viimeksi 9.10.2025.

Nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy:n vastuhenkilö viimekädessä varmistaa, että lääkinnällisten laitteiden, tietojärjestelmien ja teknologian käyttö on turvallista, asianmukaista ja täyttää kaikki lainsäädännön ja viranomaisvaatimusten asettamat velvoitteet.

3.3.5 Infektioiden torjunta ja yleiset hygieniakäytännöt

Tartuntatautilain (1227/2016) 17 §:n mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksikön on torjuttava suunnitelmallisesti hoitoon liittyviä infektioita. Ensisijaisesti infektioita ja tartuntatauteja ennaltaehkäistään noudattamalla tavanomaisia varotoimenpiteitä sekä hyvinvointialueen yhteisiä hygieniaohjeita.

Toimitiloissa on useita pisteitä käsienspesua varten. Jokaisessa huoneessa on käsidesinfiointiainetta ja maskeja tarjolla.

3.3.6 Lääkehoitosuunnitelma

Nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy:ssa ei toteuteta lääkehoitoa. Yksikössä ei säilytetä lääkkeitä tai toteuteta lääkkeellisiä hoitoja.

3.3.7 Lääkinnälliset laitteet

Lääkinnällisistä laitteista annetun lain (719/2021) mukaiset velvoitteet noudatetaan huolellisesti. Tämä tarkoittaa, että kaikki käytössä olevat laitteet täyttävät asetetut turvallisuus- ja laatuvaatimukset, ja niistä tehdään säännöllisesti asianmukaiset tarkastukset ja huoltotoimenpiteet.

Nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy:ssä varmistetaan, että lääkinälliset laitteet ovat turvallisia ja tarkoituksenmukaisia niiden käyttötarkoitukseen. Käytössä on kuusi verenpainemittaria, henkilövaaka sekä mittanauhoja. Vastuhenkilö ylläpitää laiterekisteriä.

Nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy:ssä lääkinällisistä laitteista ja niiden huollosta ja ylläpidosta vastaa vastuhenkilö Laura Suomalainen, laura@alkupsykiatria.fi. Laitteiden rikkouduttua, ne hävitetään asianmukaisesti ja tilalle hankitaan uusi. Laitteiden käytön osaaminen varmistetaan perehdytyksessä.

Ammattimaisen käyttäjän vaaratilanneilmoitusmenettely on lakisääteinen velvoite, ja sen edellytykset on kuvattu Lääkinällisistä laitteista annetun lain 33 §:ssä. Lakiin 629/2010 perustuva määräys ”Terveydenhuollon laitteesta ja tarvikkeesta tehtävä ammattimaisen käyttäjän vaaratilanneilmoitus” on kumottu lain 719/2021 voimaan tullessa. Uusi [määräys 1/2023, "Lääkinällisten laitteesta tehtävä ammattimaisen käyttäjän vaaratilanneilmoitus" \(pdf\)](#) korvaa vanhan määräyksen.

Vaaratilanneilmoitusmenettely on olennainen laiteturvallisuutta edistävä tekijä ja sen tarkoituksena on mahdollistaa nopea ja tehokas reagointi laitteisiin liittyviin ongelmiin. Vaaratilanneilmoitusten kautta valmistaja saa tietoa valmistamiensa laitteiden suoriutumisesta arjessa huomioiden laitteen eri versiot ja koot. Tiedon perusteella valmistajalla on mahdollisuus kehittää laitetta tai valmistusprosessia aiempaa turvallisemmaksi.

Fimean terveysteknologian ryhmän tehtävänä on terveydenhuollon laitteiden ja tarvikkeiden vaatimusten mukaisuuden valvonta sekä niiden turvallisen käytön edistäminen. Valvonnan

keskeisinä työkaluina ovat lakisääteiset ilmoitukset. Terveysturvallisuuden laitteen tai tarvikkeen aiheuttamasta vaaratilanteesta on aina tehtävä ilmoitus Fimeaan niin pian kuin mahdollista.

[Ilmoita vaaratilanteesta - Fimea.fi - Fimea](#)

Vakavasta vaaratilanteesta on tehtävä ilmoitus 10 vuorokauden ja muissa 30 vuorokauden kuluessa (Laki terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista 629/2010).

3.4 Henkilöstön riittävyyden ja osaamisen varmistaminen

Riittävä ja osaava sekä palveluyksikön omavalvontaan sitoutunut henkilöstö on keskeinen tekijä palvelujen saatavuuden, laadun ja asiakas- ja potilasturvallisuuden varmistamisessa sekä palvelujen kehittämisessä. Henkilöstön määrä ja rakenne vastaavat toiminnan laajuutta. Rekrytoinnissa varmistetaan kelpoisuus, rikosrekisteriote ja kielitaito. Uudet työntekijät perehdytetään kattavasti. Osaamista ylläpidetään täydennyskoulutuksilla ja kehityskeskusteluilla.

Nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy:n toiminnanjohtaja perehdyttää jokaisen ammatinharjoittajan ennen klinisen työn aloittamista. Perehdytyksessä käydään läpi mm. arvot, toimintaperiaatteet, hoidon laadun seurannan periaatteet sekä omavalvonta. Kuukausittaisissa tiimeissä ammatinharjoittajilta kerätään palautetta toiminnasta. Palautteiden perusteella toteutettavat tarvittavat muutokset tehdään mahdollisimman joustavasti ja nopeasti.

Nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy:n Helsingin toimipisteen moniammatillinen työryhmä koostuu seitsemästä erikoislääkäristä, seitsemästä psykiatrisesta sairaanhoitajasta, toimintaterapeutista, kahdesta psykologista, yhdestä neuropsykologista, ravitsemusterapeutista, kahdesta erityisopettajasta sekä kahdesta sosionomista. Usealla työntekijällä on lisäksi psykoterapeutin pätevyys ja osa on parhaillaan psykoterapeuttikoulutuksessa. Turun toimipisteen henkilöstö koostuu tällä hetkellä kahdesta erikoislääkäristä. Lisäksi piakkoin on käynnistymässä myös Oma Väylä kuntoutus, jonka työryhmässä aloittaa mm. kaksi psykiatrista sairaanhoitajaa, sosionomi ja erityisopettaja. Moniammatillinen osaaminen on yksi Nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy:n vahvuuksia.

Nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy:n henkilökunta kokoontuu vähintään kolmen kuukauden välein tiimeihin, joissa käydään läpi ajankohtaiset, yleiset hoitoprosesseihin liittyvät asiat. Oma Väylän

tiimit ovat kerran kuukaudessa. Tiimeistä laaditaan pöytäkirja, joka on jokaisen ammattilaisen saatavilla.

Jokaiselta työntekijältä edellytetään säännöllistä työnohjausta (vähintään 1 x kk:ssa) ja jatkuvaa kouluttautumista. Tiimillä on yhteinen työnohjaus noin kuuden viikon välein ja OmaVäylä tiimillä omansa noin kerran kuukaudessa. Työnohjausten ja koulutusten toteutumista seurataan kehityskeskusteluissa, jotka toteutetaan vähintään vuosittain.

Kaikkein työntekijöiden tutkintotodistukset ja ammattihenkilörekisteröinti tarkistetaan ennen työsuhteen tai ammatinharjoittamisen aloittamista. Jokaiselta ammatinharjoittajalta vaaditaan vähintään viiden vuoden työkokemus nuorisopsykiatrisessa erikoissairaanhoidossa. Tavoitteena on, että jokainen ammattilainen on peruskoulutuksensa ohella psykoterapiakoulutettu. Jokaiselta ammattilaiselta tarkistetaan rikosrekisteri ennen ammatinharjoittamisen alkua, alaikäisten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain (504/2002) perusteella.

Jokainen työntekijä perehdytetään työtehtäviin huolellisesti ennen työn aloittamista. Jokainen ammattilainen käy läpi potilastietojärjestelmän käytön nettikoulutuksen ennen aloitustaan. Diarium-potilastietojärjestelmän käyttö perehdytetään ennen potilastyön aloittamista. Turvasuunnitelma ja toimintamalli riski- ja vaaratilanteissa käydään läpi ennen kliinisen työn aloittamista.

Täydennyskoulutuksissa huomioidaan Sosiaali- ja terveysministeriön asetus sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön täydennyskoulutuksesta 57/2024, jonka 1 § mukaan:

Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön ammattitaitoa ja osaamista ylläpitävällä ja kehittäväällä täydennyskoulutuksella tulee edistää henkilöstön jatkuvaa ammatillista kehittymistä sekä turvata asiakas- ja potilasturvalliset ja vaikuttavat, väestön terveyttä ja hyvinvointia edistävät sosiaali- ja terveyspalvelut. Täydennyskoulutuksella tuetaan henkilöstön tehtävärakenteiden ja työnjaon kehittämistä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön täydennyskoulutuksen tulee perustua suunnitelmaan ja sen sisällön on tuettava henkilöstölle asetettuja täydennyskoulutuksen tavoitteita. Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön täydennyskoulutuksessa tulee huomioida henkilöstön yksilölliset sekä ammattiryhmien koulutus- ja osaamistarpeet.

3.5 Yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja asiakkaan/potilaan aseman ja oikeuksien varmistaminen

Nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy:n toiminta pohjautuu voimassa olevaan lainsäädäntöön, potilaan asemasta ja oikeuksista annettuun lakiin (785/1992) sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden valvontaa koskevaan lainsäädäntöön (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta 741/2023). Nämä lait ohjaavat meidän käytäntöjämme ja varmistavat, että asiakkaiden ja potilaiden oikeudet toteutuvat kaikissa tilanteissa. Toiminnassa noudatetaan yhdenvertaisuusperiaatteita. Potilasturvallisuus varmistetaan riskienhallinnalla, selkeillä toimintamalleilla ja henkilöstön osaamisella.

Tiedonsaantioikeus on potilaan perusoikeus, johon kuuluvat oikeus saada tietoa omasta terveydentilastaan, hoitovaihtoehdoista ja niiden vaikutuksista. Tämä oikeus toteutuu Nuorisopsykiatria Alku Oy:n toiminnassamme niin, että kaikki tieto annetaan ymmärrettävässä muodossa ja asiakasta kuullen. Potilaita kannustetaan osallistumaan hoitonsa suunnitteluun ja päätöksentekoon, mikä vahvistaa heidän itsemääräämisoikeuttaan ja osallisuuttaan hoitoprosessissa.

Asiallinen kohtelu ja oikeudenmukainen palvelu ovat lainsäädännön mukaisia velvoitteita, jotka otetaan vakavasti Nuorisopsykiatria Alku Oy:ssä. Potilaiden ja asiakkaiden kohtelu on aina kunnioittavaa ja heidän ihmisarvoaan kunnioittavaa. Heidät kohdataan kiireettömästi ja arvostavasti. Itsemääräämisoikeuden toteutuminen on turvattu lainsäädännössä ja sen toteutuminen varmistetaan käytännössä Nuorisopsykiatria Alku Oy:ssä.

Havaitut epäkohdat käsitellään välittömästi ja asianmukaisesti, noudattaen selkeitä toimintaohjeita, jotka ovat linjassa lainsäädännön kanssa. Asiakkaiden ja potilaiden oikeusturvasta huolehtiminen on keskeinen osa Nuorisopsykiatria Alku Oy:n palveluja. Asiakkaille ja potilalle tiedotetaan selkeästi heidän oikeuksistaan ja käytettävissä olevista oikeusturvakeinoista, kuten mahdollisuudesta tehdä muistutuksia, valituksia tai kanteluita terveydenhuollon palveluista. Tämä varmistaa, että asiakkaat ja potilaat voivat hakea oikeutta ja korjausta kokemilleen epäkohdille.

Palvelun laatuun tai saatuun kohteluun tyytymättömällä on oikeus tehdä muistutus toimintayksikön vastuuhenkilölle. Muistutuksen voi tehdä tarvittaessa myös hänen laillinen edustajansa, omainen tai läheinen. Muistutuksen vastaanottajan on käsiteltävä asia ja annettava siihen kirjallinen, perusteltu vastaus kohtuullisessa ajassa.

Nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy:n muistutuksen vastaanottaja on:

Laura Suomalainen, laura@alkupsykiatria.fi

Voit olla yhteydessä sosiaali- ja potilasasiavastaavaan, jos

- olet tyytymätön hoitoon, kohteluun tai palveluun
- tarvitset neuvoja oikeuksista sosiaali- tai terveydenhuollossa

Nuorisopsykiatria Alku Oy:ssä potilasasiavastaavana toimii VTM, kouluttajapsykoterapeutti Leena Ehrling

leena@ehrling.fi +358505559192

Laki potilasasiavastaavista ja sosiaaliasiavastaavista 739/2023 8 § mukaan potilasasiavastaavan tehtävänä on:

- 1) neuvoa potilaita potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain ([785/1992](#)), jäljempänä potilaslaki, soveltamiseen liittyvissä asioissa;
- 2) neuvoa ja tarvittaessa avustaa potilasta tai potilaan laillista edustajaa, omaista tai muuta läheistä potilaslain 10 §:ssä tarkoitetun muistutuksen tekemisessä;
- 3) neuvoa, miten kantelu, oikaisuvaatimus, valitus, vahingonkorvausvaatimus, potilas- tai lääkevahinkoa koskeva korvausvaatimus tai muu potilaan terveydenhuollon oikeusturvaan liittyvä asia voidaan panna vireille toimivaltaisessa viranomaisessa;
- 4) tiedottaa potilaan oikeuksista;
- 5) koota tietoa potilaiden yhteydenotoista ja seurata potilaiden oikeuksien ja aseman kehitystä; sekä
- 6) toimia 1–5 kohdassa säädettyjen tehtäviensä lisäksi muutenkin potilaan oikeuksien edistämiseksi ja toteuttamiseksi.

Vaikka kyseessä on yksityinen terveydenhuollon palvelu, on asiakkaalla ja potilaalla myös oikeus aina oikeus asioida hyvinvointialueen potilasasiavastaavan kanssa. Tämä määräytyy palveluntuottajan sijainnin mukaan. Helsingin kaupungin sosiaali- ja potilasasiavastaavat neuvovat Helsingin kaupungin järjestämien palveluiden sekä Helsingissä sijaitsevien yksityisten palveluiden asiakkaita, potilaita ja omaisia. Myös näiden palvelujen työntekijät voivat olla yhteydessä sosiaali- ja potilasasiavastaavaan.

Puhelinneuvonta: [+358 9 310 43355](tel:+358931043355)([Linkki aloittaa puhelun](#)) ma-to 9–11. Puhelun hinta: normaali puhelumaksu

Postiosoite: PL 6060, 00099 Helsingin kaupunki

Yksikön päällikkö: Tove Munkberg

Sosiaali- ja potilasasiavastaavat: Jenni Hannukainen, Ninni Purmonen, Taru Salo, Teija Tanska, Katariina Juurioksa ja Anders Häggblom

Kuluttajaneuvonnan yhteystiedot sekä tiedot sitä kautta saatavista palveluista:

Valtakunnallinen kuluttajaneuvonta 029 505 3000

www.kuluttajaneuvonta.fi

Kuluttajaneuvonta on valtakunnallinen palvelu, jota ohjaa Kuluttajavirasto. Kuluttajaneuvojan tehtävät:

-Avustaa ja sovittelee kuluttajan ja yrityksen välisissä riitatilanteissa

-Antaa tietoa kuluttajalle ja yritykselle kuluttajan oikeuksista ja velvollisuuksista

Oikeusasiamies on oikeuskanslerin ohella ylin laillisuusvalvoja. Kuka tahansa voi ottaa yhteyttä oikeusasiamieheen, jos kokee, että on kohdeltu huonosti tai epäoikeudenmukaisesti.

Oikeusasiamiehelle voi tehdä kantelun kirjallisesti joko vapaamuotoisesti tai käyttämällä oikeusasiamiehen kotisivuilta löytyviä kantelulomakkeita

[Kantelu oikeusasiamiehelle](#) [Kantelulomakkeet](#)

Oikeusasiamies tutkii kantelun, jos sen perusteella on aihetta epäillä, että viranomainen tai julkista tehtävää hoitanut yksityinen taho on toiminut lainvastaisesti tai jos oikeusasiamies muusta syystä katsoo siihen olevan aihetta. Kantelun tutkinta on maksutonta. Kanteluasioiden käsittelyaikatavoite on enintään yksi vuosi. Jos kantelu ei johda varsinaiseen tutkintaan, vastaus kanteluun annetaan yleensä kolmen kuukauden kuluessa. Oikeusasiamies ei yleensä tutki kanteluita, jotka koskevat kahta vuotta vanhempia asioita.

Oikeusasiamiehen yhteystiedot:

oikeusasiamies@eduskunta.fi

Postiosoite: Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia, 00102 Eduskunta

Puhelin 09-:4321, eduskunnan vaihde

Tarvittaessa voit olla myös yhteydessä myös Lupa- ja valvontavirastoon:

[Kantelun tekeminen Lupa- ja valvontavirastolle - Lupa- ja valvontavirasto](#)

<https://lvv.fi/tietoa-meista/kantelun-tekeminen-lupa-ja-valvontavirastolle>

Yhteystiedot**Kantelun toimittaminen**

Sähköposti: kirjaamo@lvv.fi

Sosiaali- ja terveysasioiden asiakaspalvelu

Sähköposti: asiakaspalvelu@lvv.fi

Puhelin: 0295 256 930 (maanantai–perjantai kello 9–15)

Lupa- ja valvontaviraston yleinen asiakaspalvelu

Sähköposti: asiakaspalvelu@lvv.fi

Puhelin: 0295 256 910 (maanantai–perjantai kello 9–15)

Muistathan kuitenkin, että ensisijaisesti on syytä osoittaa epäkohtailmoitus palvelua tarjoavaan yksikköön.

4. Havaittujen puutteiden ja epäkohtien käsittely sekä toiminnan kehittäminen

Toimiva omavalvonta on palvelujen laadun ja palvelutoiminnan kehittämisen tärkein väline. Omavalvonta on Nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy:ssä toteutettavaa jatkuvaa ja säännöllistä toiminnan tarkastelua ja valvontaa, joka tuottaa tietoa yksikön prosessien kehittämisen pohjaksi.

Toiminnan suunnittelussa on pyritty huomioimaan mahdolliset riskitilanteet, jotka yritetään tunnistaa ennakoivasti. Ammatinharjoittajien kanssa käydään säännöllisesti läpi toimintaperiaatteet vaaratilanteissa. Läheltä piti-tilanteet käydään läpi välittömästi työntekijän kanssa ja yhteisesti nimettöminä läpi kuukausitiimeissä. mahdollisuuksien mukaan poistamaan.

4.1 Toiminnassa ilmenevien epäkohtien ja puutteiden käsittely

Valvontalain (741/2023) 29 §:n mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöllä tai vastaavissa tehtävissä toimeksiantosuhteessa toimivilla henkilöillä on velvollisuus ilmoittaa viipymättä toiminnasta vastaavalle henkilölle, jos hän tehtävissään huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan tai vaaratilanteen potilaan terveydenhuollon tai sosiaalihuollon toteuttamisessa. Ilmoituksen tehneeseen henkilöön ei saa kohdistaa kielteisiä vastatoimia tehdyn ilmoituksen seurauksena

Valvontalain 29 § mukaan Palveluntuottajan on ilmoitettava välittömästi salassapitosäännösten estämättä palvelunjärjestäjälle ja valvontaviranomaiselle palveluntuottajan omassa tai tämän alihankkijan toiminnassa ilmenneet asiakas- ja potilasturvallisuutta olennaisesti vaarantavat epäkohdat sekä asiakas- ja potilasturvallisuutta vakavasti vaarantaneet tapahtumat, vahingot tai vaaratilanteet sekä muut sellaiset puutteet, joita palveluntuottaja ei ole kyennyt tai ei kykene korjaamaan omavalvonnallisoin toimin.

Palvelunjärjestäjän ja palveluntuottajan henkilöstöön kuuluvan tai vastaavissa tehtävissä toimeksiantosuhteessa tai alihankkijana toimivan henkilön on ilmoitettava viipymättä salassapitosäännösten estämättä palveluyksikön vastuuhenkilölle tai muulle toiminnan valvonnasta vastaavalle henkilölle, jos hän tehtävissään huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan asiakkaan tai potilaan sosiaali- tai terveydenhuollon toteuttamisessa taikka muun lainvastaisuuden.

Potilaaseen kohdistuvalla epäkohdalla tai epäkohdan uhalla tarkoitetaan esimerkiksi potilasturvallisuuden puutetta, potilaan kaltoinkohtelua tai potilaalle vahingollista toimintaa. Siten kyse voi olla potilaan perusoikeuksiin kuuluvasta itsemääräämisoikeudesta, kohtelusta, dokumentoinnista, potilaan oikeuksia vaarantavasta toimintakulttuurista, palveluiden järjestämisestä tai toteutumisesta. Ennen kaikkea sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilön on arvioitava asia tapauskohtaisesti asiakas- ja potilasturvallisuuden kannalta.

Valvontalain 30 § mukaisesti palveluntuottaja tiedottaa henkilöstöä ilmoitusvelvollisuudesta ja varmistaa mm. perehdytyksessä sen, että henkilöstö tiedostaa ilmoitusvelvollisuuteen liittyvät asiat.

4.2 Vakavien vaaratapahtumien tutkinta

Vakavassa vaaratapahtumassa potilaalle on aiheutunut tai olisi voinut aiheutua merkittävää, vakavaa tai huomattavaa pysyvää haittaa, tai hänen henkeensä tai turvallisuuteensa kohdistuu vakava vaara. Vakavaksi haitaksi potilaalle katsotaan tyypillisesti kuolemaan johtanut, henkeä uhannut, sairaalahoidon aloittamiseen tai jatkamiseen johtanut, pysyvään tai merkittävään vammaan ja toimintaesteisyyteen tai -kyvyttömyyteen johtanut tilanne.

Palveluntuottajan vastuuhenkilö tekee päätöksen tutkintaan otettavasta vakavasta vaaratapahtumasta. Tutkinta pyritään aloittamaan mahdollisimman pian tapahtumasta.

4.3 Palautetiedon huomioiminen kehittämisessä

Nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy:ssä käydään aktiivisesti vuoropuhelua asiakkaiden ja potilaisen kanssa, jotta voidaan seurata ja arvioida, miten henkilöstö on onnistunut palveluiden tuottamisessa. Vuoropuhelu on keskeinen osa palautteen keräämistä ja sen hyödyntämistä toiminnan kehittämisessä.

Säännöllisesti kerättyä ja muuten saatua palautetta käytetään omavalvonnan ja toiminnan laadun kehittämisessä. Palautteen analysointi auttaa tunnistamaan vahvuudet ja kehityskohteet palveluissamme. Näin voimme tehdä tarvittavat parannukset ja varmistaa, että palvelut vastaavat asiakkaiden ja potilaiden tarpeita ja odotuksia.

Palautteena saatua sekä epäkohta-, haitta- ja vaaratapahtumailmoitusten käsittelyn yhteydessä ilmenevää tietoa epäkohdista tai puutteista hyödynnetään omavalvonnan ja toiminnan laadun kehittämisessä.

Lisäksi muistutuksissa, kanteluissa ja potilasvahinkoilmoituksissa mahdollisesti ilmi tulleet epäkohdat tai puutteet sekä valvontaviranomaisten antama ohjaus ja päätökset otetaan huomioon toiminnassa ja sen kehittämisessä.

Epäkohtia ja läheltä piti -tilanteita seurataan ja käsitellään säännöllisesti Nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy:ssä. Korjaavista toimenpiteistä tiedotetaan henkilöstölle. Palautteet ja muistutukset käsitellään luottamuksellisesti ja niitä hyödynnetään toiminnan kehittämisessä.

5. Omavalvonnan seuranta ja raportointi

Omavalvonnan vaikuttavuutta arvioidaan säännöllisesti mittareilla, kuten asiakaspalautteiden määrällä, hoitoon pääsyn viiveillä ja henkilöstön koulutustoteumalla. Suunnitelma päivitetään vähintään neljän kuukauden välein ja hyväksytään vastuuhenkilön toimesta. Muutoksista tiedotetaan henkilöstölle.

5.1 Laadun- ja riskienhallinnan seuranta ja raportointi

Nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy:n omavalvonnasta ja sen toteutumisesta keskustellaan säännöllisesti tiimikokouksissa. Toimintaa arvioidaan ja mahdollisia riskejä seurataan. Mahdolliset muutokset ja korjaustoimenpiteet pohditaan yhdessä henkilöstön kanssa. Omavalvonnan toteutumista seurataan ja seurannassa havaitut puutteellisuudet korjataan välittömästi. Seurannasta tehdään selvitys ja sen perusteella tehtävät muutokset julkaistaan vähintään neljän kuukauden välein Nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy:n verkkosivuilla.

5.2 Kehittämistoimenpiteiden etenemisen seuranta ja raportointi

Nuorisopsykiatriakeskus Alku Oy:n henkilöstö seuraa kehittämistoimenpiteiden toteutumisen etenemistä mm. tiimikokouksissa säännöllisesti vastuuhenkilön johdolla. Kehittämistoimenpiteiden toteutumista seurataan säännöllisesti hyödyntäen olemassa olevia mittareita ja kehittämistoimenpiteet päivitetään Lupa- ja valvontaviraston antaman omavalvontasuunnitelman määräyksen mukaisesti vähintään neljän kuukauden välein.